

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 441/08-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť M. N., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Okresného súdu Galanta a Krajského súdu v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 124/2006 a postupom Okresnej prokuratúry Galanta vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Pv 11/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. N. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2007 doručená sťažnosť M. N., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy postupom a rozhodnutím Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 3 T 124/2006 a postupom Okresnej prokuratúry Galanta (ďalej len „okresná prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Pv 11/06.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že bolo proti nemu vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona a pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 3 písm. a) a b) Trestného zákona. Sťažovateľ tvrdí, že počas prípravného konania mu nebolo umožnené oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom sp. zn. ČVS: ORP-6/OdV-GA-2006. Vyšetrovateľ počas úkonov nemal podľa sťažovateľa vyšetrovací spis pri sebe. Taktiež namieta, že mu nebolo umožnené v štádiu, keď vyšetrovateľ považoval vyšetrovanie za skončené, preštudovať si spis a prípadne podať návrh na doplnenie vyšetrovania. Podľa názoru sťažovateľa porušením práv podľa § 69 ods. 1 a § 208 ods. 1 Trestného poriadku bolo porušené jeho právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že počas vyšetrovania žiadal prokurátora na základe § 210 Trestného poriadku o preskúmanie postupu vyšetrovateľa, pretože mu neumožnil preštudovať si spis a prípadne podať návrh na doplnenie vyšetrovania. Túto žiadosť sťažovateľ adresoval priamo prokurátorovi tak 2. októbra 2006, ako aj 9. novembra 2006. Uvedené žiadosti podľa sťažovateľa prokurátor ignoroval a o výsledku ho neupovedomil, čím mal porušiť § 210 Trestného poriadku, čo zároveň znamená aj porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že sa 11. decembra 2006 obrátil na okresný súd so žiadosťou o nápravu nezákonných postupov orgánov činných v trestnom konaní. Sťažovateľ na svoju žiadosť odpoveď nedostal, čím okresný súd porušil § 34 ods. 1 a 4 Trestného poriadku, čo zároveň znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že mu prokurátor v štádiu prípravného konania zaslal 3. októbra 2006 výzvu na začatie konania o dohode o vine a treste podľa § 232 a nasl. Trestného poriadku, pričom sťažovateľ sa k činu priznal a s dohodou súhlasil. Podľa sťažovateľa neumožnením realizácie tejto dohody pred súdom okresný súd porušil § 34 ods. 1 a 4 Trestného poriadku, čo zároveň znamená porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Sťažovateľ dodáva, že nemôže k sťažnosti dodať všetky dokumenty, pretože okresný súd nevyhovel žiadosti o zaslanie kópií listín, ktoré dokazujú porušenia jeho práv. Podací lístok od uvedenej žiadosti priložil sťažovateľ k sťažnosti.

Sťažovateľ napokon tvrdí, že postup vyšetrovateľa a prokurátora znamenal porušenie jeho práva na obhajobu. Takto sa nemohol dostatočne obhajovať. V prípade dodržania jeho práva na obhajobu a umožnenia predložiť všetky dôkazy by trestné stíhanie v bode 2 obžaloby skončilo už v prípravnom konaní a prokurátor by inak konal vo veci dohody a podania obžaloby.

II.

Ústavný súd si vyžiadal od okresného súdu trestný spis sťažovateľa sp. zn. 3 T 124/2006, z ktorého zistil, že proti sťažovateľovi bolo 4. januára 2006 vznesené obvinenie pre trestný čin lúpeže a 27. januára 2006 pre trestný čin krádeže, pričom tieto veci boli 3. marca 2006 spojené. Preštudovanie vyšetrovacieho spisu sa uskutočnilo 8. novembra 2006. V zázname o preštudovaní vyšetrovacieho spisu je síce uvedené, že obvinený nemá návrhy na doplnenie vyšetrovania, avšak sťažovateľ záznam odmietol podpísať bez konkretizácie dôvodu odmietnutia. Prokurátor okresnej prokuratúry listom z 3. októbra 2006 vyzval sťažovateľa na začatie konania o dohode o vine a treste podľa ustanovenia § 232 a nasl. Trestného poriadku. K takému konaniu však nedošlo. Obžaloba na sťažovateľa pre trestné činy lúpeže aj krádeže bola 21. novembra 2006 doručená okresnému súdu. Žiadosť sťažovateľa o preštudovanie vyšetrovacieho spisu bola okresnému súdu doručená 12. decembra 2006. Sťažovateľ v žiadosti uviedol, že po vyrozumení z 22. septembra 2006 sa vyšetrovateľ dostavil do ústavu sám a neumožnil mu preštudovanie spisu. Vzápätí požiadal prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľa a tiež o samotné preštudovanie spisu, avšak prokurátor túto žiadosť podľa sťažovateľa ignoroval a o jej vybavení ho neupovedomil. Podobne po vyrozumení z 3. novembra 2006 sa vyšetrovateľ dostavil do ústavu sám a neumožnil mu preštudovanie spisu. Aj túto žiadosť prokurátor ignoroval a o jej vybavení sťažovateľa neupovedomil. Podľa spisu okresný súd na uvedený list procesne na konaní, a ani inak nereagoval. Na okresnom súde sa 20. decembra 2006 uskutočnilo verejné zasadnutie senátu, ktorého predmetom bolo predbežné prejednanie obžaloby. Pred otvorením verejného zasadnutia požiadal obhajca sťažovateľa o jeho odročenie, aby so sťažovateľom zvažili požiadať prokurátora o uzavretie dohody o vine a treste. Na odročenom predbežnom prejednaní obžaloby uskutočnenom 10. januára 2007

predseda senátu poučil sťažovateľa o možnosti uzavrieť dohodu o vine a treste s prokurátorom v prípade priznania sa ku trestnej činnosti v celom rozsahu. Sťažovateľ sa na predbežnom prejednaní obžaloby priznal k spáchaniu trestného činu lúpeže a k skutku krádeže uviedol, že ho nespáchal, a nemôže sa preto k nemu priznať. Na základe tohto vyhlásenia okresný súd uznesením nariadil hlavné pojednávanie. Na hlavnom pojednávaní predseda senátu na základe ustanovenia § 255 ods. 3 Trestného poriadku u obžalovaného a prokurátora zisťoval, či nechcú uzavrieť dohodu o vine a treste. Prokurátor však konštatoval, že nie sú splnené podmienky na konanie o dohode o vine a treste, pričom toto stanovisko bližšie nekonkretizoval. Sťažovateľ uviedol, že on by o dohode o vine a treste konal. Sťažovateľ vzápätí vyhlásil, že je vinný zo spáchania trestného činu lúpeže a okresný súd vyhlásenie prijal. Okresný súd vyhlásil, že sa vykonajú iba dôkazy súvisiace s trestným činom krádeže. Po skončení dokazovania prokurátor v záverečnej reči uviedol, že skutok krádeže nepriamo preukazujú svedkovia. Podľa prokurátora sťažovateľ trestný čin krádeže spáchal. Sťažovateľ vo svojej záverečnej reči a právom posledného slova uviedol, že spáchanie trestného činu lúpeže ľutuje, avšak trestného činu krádeže sa nedopustil. Predseda senátu vyhlásil rozsudok, v ktorom bol sťažovateľ uznaný vinným so spáchania trestného činu lúpeže a oslobodzuje sa spod obžaloby vo veci krádeže, pretože nebolo dokázané, že tento skutok spáchal obžalovaný.

Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolanie sám a taktiež v jeho mene jeho obhajca. V obidvoch odvolaniach sa zhodne namieta, že dohode o vine a treste zabránila len tá skutočnosť, že sťažovateľ bol neodôvodnene obvinený aj z trestného činu krádeže. Z tohto dôvodu považoval uložený trest za neprimeraný. Odvolací súd rozhodnutím č. k. 6 To 18/2007-357 z 12. apríla 2007 odvolanie zamietol. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke uviedol, že okresný súd postupoval správne, ak pokračoval v hlavnom pojednávaní potom, ako prokurátor nesúhlasil s konaním dohody o vine a treste.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Postatou sťažnosti je tvrdenie, podľa ktorého sťažovateľovi v prípravnom konaní nebolo umožnené nahliadnuť do spisu, pričom tento nedostatok nebol napravený ani v konaní pred súdom, hoci sťažovateľ listom upozornil súd na túto skutočnosť. Sťažovateľ sa domnieva, že ak by mal možnosť nahliadnuť do spisu už v prípravnom konaní, jeho trestné stíhanie vo veci krádeže by bolo zastavené už v prípravnom konaní, a to by mu umožnilo ukončiť jeho trestnú vec výhodnejšou dohodou o vine a treste vo veci lúpeže. Nereagovanie okresnej prokuratúry a okresného súdu na sťažovateľove žiadosti o nahliadnutie do spisu znamenajú porušenie práva na inú právnu ochranu, resp. súdnu ochranu. Samotná nemožnosť nahliadnuť do spisu viedla podľa sťažovateľa k porušeniu práva na obhajobu a v konečnom dôsledku k neprimeranému trestu.

Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že nahliadnutie do spisu je dôležitou súčasťou práva na obhajobu, resp. práva na spravodlivý proces. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti však nie je izolovaná otázka o prípadnom neumožnení sťažovateľovi nahliadnuť do spisu, ale hlavne, ako tvrdí sťažovateľ, vplyv takého nedostatku na určenie trestu. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že nepovažuje za predmet sťažnosti koncepciu konania o dohode o vine a treste podľa ustanovení § 232 ods. 4 a 5 Trestného poriadku, podľa ktorej v prípade čiastočného priznania podáva prokurátor obžalobu pre skutok, ktorý obvinený nepriznal. Inými slovami, koncepciu, podľa ktorej je dohoda o vine a treste a prípadné zníženie trestu pod hranicu trestnej sadzby možná, len ak sa obvinený prizná ku všetkým skutkom, ktoré sa mu kladú za vinu.

Ústavný súd konštatuje, že okresný súd mal procesne zareagovať na sťažovateľov list, ktorým namieta neumožnenie nahliadnutia do spisu. Zároveň však možno konštatovať, že skutočnosť takéhoto prípadného neumožnenia nahliadnuť v okolnostiach danej veci neovplyvnila výšku trestu sťažovateľa. Uvedené možno odvodiť z konania prokurátora, ktorý v konaní pred okresným súdom, kde už mal sťažovateľ prístup k všetkým dôkazom s možnosťou na ne reagovať, neustúpil z názoru, že sťažovateľ spáchal aj trestný čin krádeže. Sťažovateľ a prokurátor sa trvale rozchádzali v otázke viny pri prečine krádeže. K nahliadnutiu do spisu možno ešte dodať, že právna pozícia sťažovateľa by bola silnejšia, ak by nedostatok z prípravného konania explicitne namietal pri predbežnom prejednaní obžaloby.

Všeobecnejšie možno uviesť, že podľa Trestného poriadku nie je právny nárok obvineného na uzavretie dohody o vine a treste a taktiež neexistuje podľa Trestného zákona právny nárok na zníženie trestu pod hranicu trestnej sadzby. Ústavnému súdu chýba v danom prípade jasnejší dôkaz, na základe ktorého by sa podstatne zvyšovala pravdepodobnosť uzavretia dohody o vine a treste. V predmetnej veci sú úvahy sťažovateľa síce logické a pochopiteľné, ale na druhej strane príliš teoretické a špekulatívne. Hľadiac na konanie ako celok právo na obhajobu bolo sťažovateľovi zaručené - počas trestného konania mal zabezpečenú povinnú obhajobu. Aj keď možno v prípravnom konaní k pochybeniu došlo, na celkový výsledok konania to nemalo vplyv.

Z uvedeného vyplýva, že medzi namietaným porušením označených práv a konaním a rozhodnutím okresného súdu a krajského súdu nie je priama súvislosť, resp. medzi neumožnením sťažovateľovi nahliadnuť v prípravnom konaní do spisu a uloženým mu trestom nie je priama súvislosť, a preto v tejto časti ústavný súd odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ namieta aj porušenie práva na inú ochranu tým, že mu okresná prokuratúra neodpovedala na list, ktorým namietal postup vyšetrovateľa. V trestnom konaní možno niektoré ľudské práva namietat už počas prebiehajúceho konania (osobná sloboda väzobne stíhaných) a niektoré až po jeho skončení. Ak sťažovateľ chcel, aby ústavný súd posúdil postup prokuratúry v súvislosti s namietaným neumožnením nahliadnutia do spisu, izolovane mal podať ústavnú sťažnosť do 2 mesiacov, od kedy sa dozvedel o zásahu. V predmetnej veci posudzoval ústavný súd konanie ako celok. Vo vzťahu k okresnej prokuratúre teda ústavný súd odmieta sťažnosť ako podanú oneskorene.

Ústavný súd napokon dodáva, že sťažovateľ požiadal o ustanovenie právneho zástupcu. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ formuloval svoju sťažnosť natoľko zreteľne, že ústavný súd ju mohol posúdiť, aj keď obsahovala niektoré formálne nedostatky. Z odôvodnenia sťažnosti však vyplýva, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva, a preto ústavný súd neustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. novembra 2008